

Kina i Kirkenes: Investering eller innflytelse?

Metoderapport Skup
Alta/Tromsø, 12.01.2026

Innsendere

Inghild Eriksen

Inghild.eriksen@nrk.no

Håvard Gulldahl

havard.gulldahl@nrk.no

Ingrid Hjellbakk

Kvamstø

Ingrid.hjellbakk.kvamsto@nrk.no

Benjamin Fredriksen

Benjamin.fredriksen@nrk.no

Sindre Ness

Sindre.ness@nrk.no

Reportasjeleder

Gyda Hesla

Gyda.katrine.hesla@nrk.no

En ekstra takk til

Redaktør Robin Mortensen

NRKs undersøkende redaksjon nord.

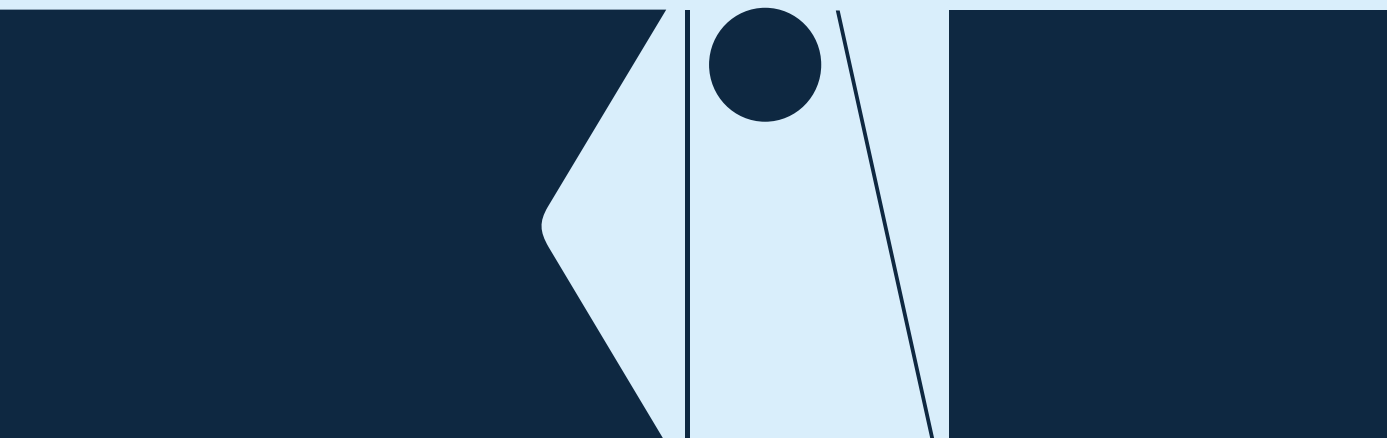
Lars Kristiansen, Per Arne Kalbakk, Nina Einem, Gunnar Sætra, Hanne Larsen.

Egil Ursin

Redaksjonen

Publisert i perioden april 2024 – april 2025. NRK Undersøkende redaksjon nord/

Løkkeveien 115, 9510 Alta

Kirkenes-avsløringen som utløste sikkerhetsloven	2
Slik startet det	3
Organisering av arbeidet	3
Metode del 1: Kartlegge kinesisk interesse for Kirkenes	4
Innsynskampen	4
Selskapet som fungerte som Kinas døråpner	5
Til Helsinki med kamera	5
Den kinesiske ambassadens nettsider	6
Kinas Arktis-ambisjoner	6
Overvåking av selskap i Kirkenes	7
Kildenettverk	8
Motstand og etiske vurderinger	8
Tilsvar	8
Skjult kamera?	9
Ordbruk	9
Metode del 2: Kartlegging av kinesiske nettverk	9
Fire trinn for å kartlegge røde flagg	10
Identifisering	10
Kinesiske navn	10
Pimeyes	11
Egen app for ansiktsgjenkjenning	11
Kryssøk med «røde flagg»	12
Kinesiske søkemotorer og sosiale medier	12
Sikker surfing “i Sveits”	12
Røde flagg	13
Ekspertkilder og internasjonalt samarbeid	14
Etikk: Identifisering	15
Metode del 3: Slik fikk vi regjeringen i tale	15
Metode del 4: Publisering som metode	16
Kvinnen som poserte i en kinesisk militær uniform på Svalbard	16
Etikk: Publisering i ulike land	18
Hva er nytt?	18
Konsekvenser	19
Publiseringsoversikt:	20

Kirkenes-avsløringen som utløste sikkerhetsloven

Den 4. september 2024 markerte et vendepunkt. Aldri før har en norsk regjering gått så langt i å advare mot kinesiske investeringer i Norge. Justisminister Emilie Enger Mehl rykket ut med klar beskjed: Kinesiske etableringer i Kirkenes kunne bli stanset. Kort tid senere tok regjeringen i bruk sikkerhetsloven for å ivareta nasjonal kontroll ved Kirkenes havn, og senere ved flere andre norske havner.

Utspillet kom som en konsekvens av NRKs avsløringer. Havnesjefen i Kirkenes hadde gjennom flere måneder forhandlet med den statseide, kinesiske shippinggiganten Cosco.

Forhandlingene gikk via kinesiske mellommenn med bånd til det kinesiske kommunistpartiet. Målet var tydelig: En ny sjølig handelsrute mellom Østen og Vesten – med Kirkenes som første vestlige anløpshavn.

Undersøkelsene i dette prosjektet rommer alt fra en rettssak om rikets sikkerhet i Belgia, hemmelige kodenavn for forhandlingene, og visjoner om en ny maritim silkevei. Midt i dette storpolitiske spillet sto grensebyen Kirkenes, en by som fortsatt var preget av økonomisk usikkerhet og omstilling etter Russlands invasjon av Ukraina.

Bakteppet for undersøkelsene var dette: De siste årene har kinesiske aktører vist stor interesse for Arktis og Nord-Norge. Kilder beskrev forsøk på oppkjøp av nedlagte skoler. Kinesiske tekstilbedrifter og bilprodusenter kom på besøk med lovnader om millionindustri. I tillegg ble det gitt millionstøtte til lokale festivaler arrangert av kinesiske aktører. Hva var bakgrunnen for denne interessen?

Jakten på svar møtte motstand. Innsynskrav ble sladdet og avslått, nøkkelaktører nektet å møte oss og regjeringen forholdt seg taus etter publisering.

Motstanden tvang frem nye metoder. For å finne svar har vi saumfart kinesiske sosiale medier, gravd i belgiske selskapsregistre og rettsdokumenter, og fysisk oppsøkt et shippingmøte i Helsinki. For å beskytte både kilder og materiale, etablerte vi en sikker, skybasert dataplattform i Sveits. Undersøkelsene har tatt oss til Finland, Belgia, USA, Kina, Kirkenes, Oslo og Bergen.

Undersøkelsene er slett ikke over. Mens utviklingen av den nordlige sjøruten fortsetter, forblir rollen til Kirkenes som internasjonalt knutepunkt uavklart.

Tilbake står fortsatt det ubesvarte spørsmålet: Hvor setter egentlig norske myndigheter grensen for norsk samarbeid med Kina?

Slik startet det

Gjennom vårt arbeid i nord har vi fulgt med på kinesiske aktører som har forsøkt å kjøpe opp eiendom og kritisk infrastruktur de siste årene. Sikkerhetstjenestene har gjentatte ganger advart mot Kinas fotfeste i nordområdene, og blant annet pekt på bruken av mellommenn som jobber aktivt for kinesiske interesser. Likevel har norske myndigheter lenge prioritert tettere handelssamarbeid med Kina.

Fraværet av en tydelig nasjonal strategi har i flere tilfeller skjøvet ansvaret over på kommunene. Lokale myndigheter har dermed havnet i en krevende skvis: Skal de lytte til regjeringens ønske om handelssamarbeid eller sikkerhetstjenestenes advarsler?

Dette kom tydelig til uttrykk i Kirkenes høsten 2023. Et innsynskrav viste at havnesjefen i Kirkenes hadde invitert ledelsen i den statseide kinesiske shippinggiganten Cosco, til et møte i Kirkenes. Det var de to kinesiske forretningsmennene Charles Wang og Yingxiang Zhao som hadde lagt til rette for kontakten.

Ville Cosco investere i Kirkenes havn? Og var dette greit for norske myndigheter? Og hvem var Charles Wang og Yingxiang Zhao?

Organisering av arbeidet

Prosjektteamet besto av tre journalister, ledet av reportasjeleder Gyda Katrine Hesla og redaktør Robin Mortensen. Etter hvert ble teamet styrket med en visuell journalist fra samme redaksjon og kompetanse fra NRKs researchavdeling.

Da vi delte funn fra arbeidet vårt med europeiske journalistkolleger vi kjente fra tidligere internasjonale samarbeid, fikk vi rask respons. Flere hadde observert

lignende mønstre i sine land: Kinesiske aktører som søkte innflytelse hos beslutningstakere. Dette ble starten på et internasjonalt samarbeid. I månedlige møter utvekslet vi både kilder og research. Hver redaksjon sto imidlertid fritt i sin egen publisering.

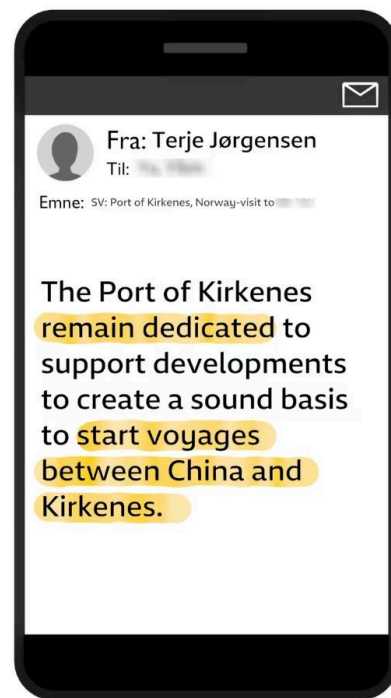
Metode del 1: Kartlegge kinesisk interesse for Kirkenes

Hvor stor var egentlig Kinas interesse for Kirkenes? En undersøkelse som startet med kontakten mellom havnesjefen og Cosco, vokste etter hvert til en større undersøkelse hvor vi avdekket en større kinesisk interesse for grensebyen.

Slik gikk vi frem for å dokumentere omfanget:

Innsynskampen

Etter at vi hadde fått innsyn i at havnesjefen inviterte Cosco til Kirkenes, ble vi nysgjerrige. På dette tidspunktet var Cosco omstridt internasjonalt, og flere land hadde innført strengere restriksjoner overfor utenlandske aktører i sine havner. Derfor fortsatte vi å be Sør-Varanger kommune om innsyn i all skriftlig dialog mellom havnesjefen, Cosco og de to kinesiske forretningsmennene. Innsynene viste at det var interesse for et samarbeid, men at dialogen var pågående. Vi fortsatte derfor å be om innsyn i dialogen mellom partene flere ganger over de neste månedene.

På denne måten fikk vi et tydeligere bilde: Det pågikk forhandlinger om et mulig samarbeid mellom havnesjefen og de to kinesiske forretningsmennene Yingxiang Zhao og Charles Wang. Målet var å gjøre Kirkenes til den første vestlige anløpshavnen på en ny handelsrute mellom Kina og Vesten gjennom Nordøstpassasjen, et prosjekt lokale kilder knyttet store økonomiske forventninger til.

Innsynsarbeidet avdekket også flere interessante detaljer. Dokumentene viser at de kinesiske aktørene holdt havnesjefen orientert om internasjonale reiser. Det kom også frem at en av dem hadde mange forbindelser i Belgia. Mest interessant var det likevel at forretningsmennene fungerte som døråpnere til andre store kinesiske selskaper med interesser i Kirkenes, deriblant shippinggiganten Cosco.

Arbeidet vårt bød imidlertid på motstand, i første omgang i form av en tålmodighetsprøve. Kommunen brukte ved flere anledninger lang tid på å behandle innsynene. Mange av dokumentene vi fikk innsyn i var også kraftig sladdet. Vi brukte derfor mye tid på purringer og klagerunder. Underveis oppdaget vi imidlertid en teknisk glipp: Selv om e-postene var dekket av svart bakgrunnsfarge, lå den opprinnelige teksten fortsatt digitalt tilgjengelig i filene.

Selskapet som fungerte som Kinas døråpner

Innsynene i e-postene ledet oss til selskapet High North Development Group (HNDG). Dette var nemlig selskapet de to kinesiske forretningsmennene oppga å representere i e-postkorrespondansen. HNDG hadde adresse i Kirkenes og besto av en rekke mindre datterselskaper.

Gjennom innsyn hos Kirkenes Næringsforening fant vi ut at selskapets forbindelse til Kina ikke var nye. Tidligere leder i HNDG, Pål Lund-Roland, hadde forsøkt å legge til rette for Sichuan Road and Bridge Group i Kirkenes lenge før dialogen med Cosco startet. Dette kunne tyde på at HNDG over tid hadde fungert som en tilrettelegger for kinesiske interesser i Kirkenes.

Til Helsinki med kamera

Havnesjefen hadde informert oss om at han skulle til Helsinki for å møte Cosco. Han hadde også fortalt at ansatte fra HNDG skulle delta. På forespørsel fikk vi imidlertid ikke bli med på møtet. Vårt ønske om å få snakke med partene i etterkant av møtet ble også avvist. Vi valgte likevel å reise til Helsinki på eget initiativ og tok bilder uten at havnesjefen visste dette. Vi ville dokumentere at møtet faktisk fant sted og prøve å få en oversikt over hvem som deltok på møtet.

Siden vi ikke kjente det nøyaktige klokkeslettet, rigget vi oss til i en bil utenfor inngangen til Coscos kontorlokaler. Herfra fotograferte vi havnesjefen sammen med Yingxiang Zhao og Charles Wang. Bildene ble en viktig dokumentasjon. De bekreftet ikke bare at møtet ble gjennomført, men ga oss også oversikt over hvem som var på møtet.

Den kinesiske ambassadens nettsider

Undersøkelser på sosiale medier viste koblinger mellom Yingxiang Zhao og den kinesiske ambassadøren i Norge. Dette funnet førte til at vi rettet oppmerksomheten mot den kinesiske ambassadens nettsider. Her fant vi dokumentasjon på et møte mellom ambassadøren, havnesjefen og HNDG i Oslo. Videre undersøkelser viste at de kinesiske forretningsmennene også hadde besøkt ambassaden ved flere anledninger uten havnesjefen.

Det vi nå hadde funnet ut viste at de to kinesiske forretningsmennene, med base i Kirkenes, fungerte som bindeledd. De førte lokale prosjekter og krefter i Kirkenes sammen med kinesisk statlige aktører.

Kinas Arktis-ambisjoner

For å kartlegge kinesisk aktivitet i Finnmark de siste årene, gjennomførte vi søk i Nasjonalbiblioteket og Atekst. Undersøkelsen rettet seg i hovedsak mot forretningsforbindelser og diplomatiske delegasjoner. På denne måten dannet vi oss en oversikt over kinesiske personer som hadde vist interesse for området.

Et viktig spor var den tidligere Kirkenes-ordføreren Rune Rafaelsen som hadde jobbet for et tettere Kina-samarbeid i Sør-Varanger for noen år tilbake. Vi undersøkte hvorvidt personene i ordførerens daværende nettverk sammenfalt med dagens kontakter rundt havnesjefen.

Arkivdykk avdekket at Yingxiang Zhao hadde vært med ordføreren på reise til Kina lenge før Cosco-dialogen. Her besøkte de blant annet en kinesisk havn. Det kom også fram at Zhaos daværende arbeidsgiver, et lokalt investeringsfirma i Kirkenes, dekket reisekostnadene for ordføreren. Reisekostnadene skal senere ha blitt

refundert til selskapet av kinesiske myndigheter. Alle funn ble lagt inn i en tidslinje slik at vi fikk en oversikt over mønstre og forbindelser.

Overvåking av selskap i Kirkenes

Søk i Bizweb viste at selskapet som Yingxiang Zhao og Charles Wang jobbet for i Kirkenes, HNDG, hadde en kompleks selskapsstruktur. Hyppige rollebytter blant de ansatte og stadige endringer i selskapenes formål, gjorde det krevende å få klarhet i duoens faktiske funksjoner og hvem de representerte.

Parallelt ønsket vi å kartlegge om andre kinesiske aktører jobbet for å etablere seg i Kirkenes, enten gjennom HNDG eller ved oppstart av nye virksomheter.

For å holde oversikt benyttet vi følgende verktøy:

- **Bizweb:** Vi brukte Bizweb for å kartlegge de ansattes roller. Funksjonen BizAlarm ble satt opp for å overvåke selskapene, slik at vi fikk varsel umiddelbart ved rollebytter eller endringer.
- **BizSelect:** For å fange opp potensielle nye aktører, brukte vi BizSelect til å hente ut lister over alle selskapene i Kirkenes. Vi gikk manuelt gjennom listene over daglige ledere og styreledere for å se etter kinesiske navn, og slik identifisere andre selskaper vi undersøkte nærmere.
- **Intelligence X:** Vi fikk tilgang til dette verktøyet gjennom deres gratisordning for journalister. Intelligence X ga oss tilgang til historiske data som ikke fanges opp av ordinære arkiver. Her fant vi eldre versjoner av selskapets nettsider som ikke var arkivert i Wayback Machine. På denne måten fant vi ut at et av selskapene som Wang og Zhao jobbet for hadde vært registrert på adresser i både Kina og Belgia.
- **Maltego:** Vi brukte Maltego til å tegne forretningsnettverket i Kirkenes manuelt, basert på data hentet fra Bizweb. Her la vi inn koblinger som viste eierskap og styreverv, supplert med portrettbilder for visuell oversikt.

Kildenettverk

Fysisk tilstedeværelse og etablering av gode kildenettverk i Kirkenes ble en sentral del av undersøkelsene våre. Vi besøkte grensebyen ved flere anledninger for å observere havneområdet og HNDGs selskapslokaler, samt for å snakke med lokalbefolkningen. Vi holdt også løpende kontakt med flere kilder i byen når vi ikke var der selv. Havnesjef Terje Jørgensen og ordfører Magnus Mæland ble spesielt viktige kilder som vi møtte flere ganger.

Motstand og etiske vurderinger

Etter at NRK sin publisering om forhandlingene mellom Kirkenes Havn og Cosco våren 2024, valgte havnesjef Terje Jørgensen å klage NRK inn for PFU. Han mente at NRK hadde brutt flere punkter i Vær varsom-plakaten, blant annet at han ikke hadde fått komme med tilsvaret. Da utvalget behandlet saken vinteren 2025, konkluderte de imidlertid med at NRK ikke hadde brutt god presseskikk.

Tilsvaret

Havnesjefen fikk presentert sakens hovedfunn før publisering og hans tilsvaret ble inkludert i saken. I tillegg fikk både styrelederen i Kirkenes havn og ordføreren uttale seg om forholdene rundt havnen. Likevel ble det etter publisering en diskusjon med havnesjefen om retten til tilsvaret. Han mente NRK brøt denne retten ved å avslå et leserinnlegg han skrev etter publisering. NRK fastholdt på sin side at havnesjefens synspunkter allerede var godt ivaretatt gjennom tilsvaret han ga i den opprinnelige

Vi prøver også gjentatte ganger å få kontakt med Cosco, uten at de svarer på våre henvendelser.

Skjult kamera?

Bildene som var tatt i Helsinki uten at havnesjefen var klar over det dokumenterte et møte mellom havnesjef Terje Jørgensen, Cosco og de kinesiske forretningsmennene Yingxiang Zhao og Charles Wang.

Dette forholdet ble også klaget inn av havnesjefen, men PFU vurderte fotograferingen og publiseringen som presseetisk forsvarlig fordi fotograferingen

skjedde på et offentlig sted, var knyttet til det saken handlet om og ikke av privat karakter.

Ordbruk

I våre publiseringer omtalte vi havnesjefens dialog med Cosco som "forhandlinger" og "samarbeid". Havnesjefen klaget denne ordlyden inn for PFU, men utvalget konkluderte med at det var dekning i saken for å bruke slike begreper.

Metode del 2: Kartlegging av kinesiske nettverk

Gjennom samtaler med Kina-forskere, etterretningsekspertene og menneskerettighetsorganisasjoner ble vi oppmerksomme på at flere kinesiske personer og organisasjoner virker under den kinesiske Enhetsfronten.

Enhetsfronten er underlagt det kinesiske kommunistpartiet partiets sentralkomité. Ifølge forskningskilder både nasjonalt og internasjonalt har organisasjoner under paraplyen Enhetsfronten mange oppgaver, blant dem å samle og påvirke ikke-medlemmer globalt utenfor Kinas grenser til å jobbe for Kina sine interesser. Kinas president Xi Jinping har selv betegnet nettverket som et «magisk våpen» for å sikre partiets makt.

I det norske selskapsregisteret fremstår mange organisasjoner som ordinære foreninger for kultur, handel eller vennskap. Ifølge eksperter vi har snakket med, fungerer imidlertid enkelte av dem som såkalte frontorganisasjoner.

Ved å operere under dekke av å være noe annet, jobber de for eksempel for å påvirke elitepersoner, som politikere, akademikere eller næringslivsledere, for å fremme kommunistpartiets strategiske interesser.

Var de nettverkene og personene vi hadde sett i Norge, på noen vis knyttet til Enhetsfronten?

Fire trinn for å kartlegge røde flagg

For å avdekke koblinger mellom kinesiske aktører og kinesiske nettverk som kunne kobles til kommunistpartiet, utviklet vi følgende metode:

1. **Identifisering:** Vi kartla først de korrekte kinesiske navnene på både personene og/eller organisasjoner.
2. **Kryssøk med «røde flagg»:** Navnene ble kombinert med søkeord som indikerer tilknytning til regimet, for eksempel «Enhetsfronten» eller navn på spesifikke foreninger vi visste lå under deres mandat.
3. **Språklig kvalitetssikring:** Alle funn og artikler ble gjennomgått av personer med spisskompetanse på kinesisk språk for å sikre korrekt oversettelse og forståelse.
4. **Faglig verifisering:** Til slutt ble informasjonen forelagt forskere og eksperter på tematikken for å kontrollere om koblingen var reell.

Nedenfor følger en detaljert redegjørelse for de enkelte stegene i prosessen:

Identifisering

Kinesiske navn

Ved undersøkelser av personer på kinesiske internettet, er man avhengig av de originale skrifttegnene. Direkte oversettelse av vestlige navneformer er sjelden pålitelig. Vi måtte derfor gå metodisk til verks.

Gjennom omfattende søk i åpne kilder fant vi navnene i alt fra kommentarer på sosiale medier til navneskilt på bilder. KI-ansiktsgjenkjenning via PimEyes ble også en måte vi klarte å koble aktørene til kinesiske nettsteder hvor deres identitet var dokumentert med korrekte tegn.

For å sikre at funnene var korrekte, ble informasjonen verifisert av personer som kunne kinesisk.

Pimeyes

PimEyes var et sentralt verktøy i undersøkelsene våre, og ble brukt til to hovedformål: Å avdekke nye opplysninger, og å kryssverifisere identiteten til personer på bilder der vi var usikre.

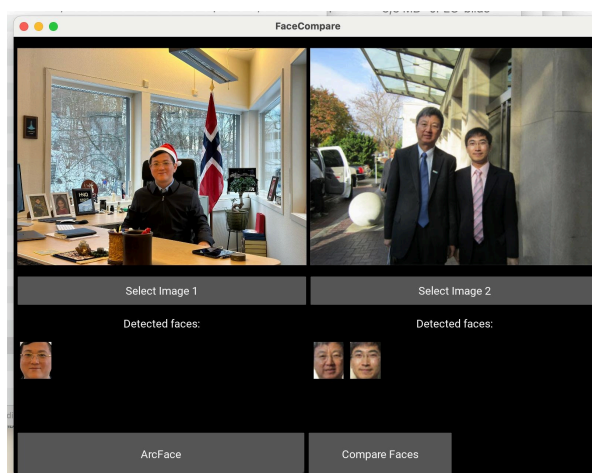
En viktig erfaring er at PimEyes ofte lenker til nettsider som enten er slettet eller geo-blokkert i Kina. I disse tilfellene var Wayback Machine avgjørende for å kunne hente frem arkiverte kopier av det opprinnelige innholdet.

Egen app for ansiktsgjenkjenning

Til mange av sakene har vi hatt behov for å kunne sammenligne ansikter, som en del av identifisering. Og her er vi mennesker gode, men ikke ufeilbarlige. Og maskinene har for lengst blitt bedre.

Her har vi som nevnt brukt flere av de kjente tjenestene, blant annet PimEyes, som er ypperlig for å finne *nye* bilder av folk.

Men vi ønsket også en god, trygg og sikker løsning for å kunne si om Person A i et bilde er den samme som Person B i et annet. Vi satt også på noen bilder som vi ikke hadde lyst til å laste opp på ulike tjenester, så vi trengte en helt lokal løsning. Svaret ble å kode en egen app for dette selv, hvor vi brukte nedlastede maskinlæringsmodeller som kjørte lokalt på egen maskinvare. Her brukte vi kodespråket Python og kodebiblioteket [DeepFace](#) for å lage selve appen.

På den måten ville det ikke lekke informasjon ut, og vi kunne teste ut ulike modeller i ro og mak. Det er jo slik at ulike modeller gir ulike svar, så det var et poeng å kunne sammenligne. Parallelt utforsket vi hvilke modeller som hadde best treningsgrunnlag på asiatiske bilder. I vår erfaring var det Facenet512 og ArcFace som hadde de beste resultatene.

Samtidig så vi at de ulike modellene var ikke alltid enige. Da valgte vi alltid en konservativ konklusjon.

Kryssøk med «røde flagg»

Kinesiske søkemotorer og sosiale medier

Med utgangspunkt i de verifiserte navnene, søkte vi på kinesiske plattformer som Baidu, 58.com, Weibo og Xiaohongshu. Vi brukte de verifiserte kinesiske navnene på personer og organisasjoner, i kombinasjon med nøkkelbegreper som for eksempel «Enhetsfronten». Slik kom vi over artikler, blogginnlegg og sosiale mediaposter som ble viktig dokumentasjon i arbeidet videre.

I denne fasen oppsto følgende utfordringer som kan være greit å merke seg:

Språkbarrieren: Maskinoversettelse (som Google Translate) går ofte glipp av nyanser, noe som gjør det krevende å tolke kontekst og meningsinnhold presist. Kinesisk språkkompetanse ble avgjørende for oss for å verifisere funn.

Sikkerhet: Kinesisk internett er underlagt sensur og overvåking. Å søke etter navn eller begreper innebærer en risiko for å bli loggført eller sporet av myndighetene.

Sikker surfing “i Sveits”

For å søke sikkert, satte vi opp en egen skyservertjeneste. Frykten var at vi ved å søke på enkelte triggerord vekke oppmerksomhet, med mulig konsekvens av at vi ble sporet eller kartlagt. Dette synes vi det var vanskelig å vurdere sannsynligheten for, men vi ønsket en løsning for å kunne gjøre bred research «overalt», på en sikker måte. Vi var i kontakt med flere kilder innenfor sikkerhet og teknologi for å undersøke problemet.

En klassisk metode er å sette opp en egen laptop til formålet, som ikke har vært brukt til noe annet tidligere, og som man ikke logger inn på med vanlig brukerkonto. Ulempen med dette er at det er upraktisk. Siden det er en «blank» maskin har man selvsagt ikke tilgang til all den andre researchen – og man er kuttet av fra enkel lagring eller videresending av mulige funn, skjermdumper, bilder eller dokumenter.

Dessuten – hvis trusselvurderingen er at man kanskje kan tiltrekke seg skadevare fra det store internettet, er det en dårlig idé å bruke minnepinne for overføring av filer. Den kan jo ta med seg skadevaren.

Det ble også vurdert å starte en virtualisert versjon av Windows som en app på vår eksisterende jobb-pc. For den virtualiserte versjonen framstår alt som en «blank» installasjon, og det er rimelig greit å overføre informasjon uten de helt store problemene. Men skadevare i filene vil fortsatt være et problem. Og slike virtualiserte app-er krever mye ressurser og det er litt styr å sette opp.

Derfor var vi så glade da vi fant en enkel og god løsning at vi gjerne vil nevne det her.

Løsningen ble en virtuell PC i skyen via Microsoft Azure. Ved å logge oss inn på denne via fjernskrivebord (RDP), fikk vi en sikker sandkasse for researchen vår.

Fordelene var åpenbare:

- **Skjult avsender:** Vi så ut som en tilfeldig server i utlandet, ikke en journalist i NRK.
- **Sikkerhetsventil:** Hvis vi fikk skadevare, kunne vi kjapt reinstallere sky-maskinen.
- **Smart dataflyt:** Vi fant en smart måte å flytte informasjon på: Ved å bruke "Print to PDF" over RDP-koblingen, kunne vi lagre det vi fant som rene bildefiler på vår vanlige jobb-PC. Da får vi med oss informasjonen, men lar skadevaren bli igjen.
- **Enkelt:** Systemet kjørte lett på datamaskinene og krevde minimalt med tilsyn fra vår side.

Røde flagg

For å skille ut den viktigste informasjonen, utviklet vi et sett med kriterier for «røde flagg». Disse ble utformet basert på egne erfaringer i feltet og samtaler med eksperter. Her er de viktigste punktene vi merket oss:

Spesifikk tittelbruk: En viktig observasjon er den konsekvente bruken av svært detaljerte titler. I både diskusjonsfora og redaksjonelt innhold omtales personer ofte med både yrkestittel og spesifikke verv i ulike organisasjoner. Denne detaljrikdommen har gjort det mulig å identifisere personenes formelle posisjoner og faktiske innflytelse i ulike nettverk.

Tilknytning til CPAFFC: Et sentralt punkt er om personen er tilknyttet en såkalt «vennskapsforening». Mange slike foreninger er underlagt *Chinese People's Association for Friendship with Foreign Countries* (CPAFFC). CPAFFC fungerer som en del av det kinesiske enhetsfront-systemet, og brukes for å kartlegge og påvirke lokale politiske ledere og beslutningstakere i utlandet. Dette beskrives av Hamilton og Ohlberg i "Hidden Hand".

Bruk av «partispråk»: Se etter spesifikke begreper i bloggposter, artikler eller årsrapporter, som for eksempel «Belt and Road Initiative» eller forsvar av Kinas politikk i Xinjiang, Tibet og Hongkong.

Lojalitetserklæringer på nett: I nettforum har vi funnet hilsener eller lojalitetserklæringer rettet direkte mot president Xi Jinping og kommunistpartiet.

Vertskap for politiske delegasjoner: Har organisasjonen tatt imot besøk fra kinesiske politikere under Enhetsfronten eller andre kinesiske politikere i Norge?

«Elite capture» og reiser: Legger organisasjonen til rette for sponsede turer til Kina for norske lokalpolitikere eller næringslivsledere, der programmet er lagt opp av statlige kinesiske organer?

Leserinnlegg: Forsvarer vedkommende kommunistpartiet i Leserinnlegg mot anklager kritikere?

Ekspertkilder og internasjonalt samarbeid

Den innsamlede informasjonen utgjorde dokumentasjonsgrunnlaget da vi presenterte saken for våre ekspertkilder. Vi konsulterte flere forskere som ga oss

sine vurderinger av hvorvidt personer og organisasjoner var under Enhetsfront-paraplyen.

Samarbeidet med utenlandske kollegaer tilførte prosjektet viktig kompetanse. Ved å dele research på tvers av landegrenser kunne vi identifisere et omstridt nettverk. Det viste seg nemlig at de to kinesiske forretningsmennene i Norge hadde koblinger til et nettverk som internasjonale kollegaer også undersøkte.

Etikk: Identifisering

Da vi publiserte saken om de kinesiske forretningsmennene Yingxiang Zhao og Charles Wang, valgte NRK å identifisere dem.

Selv om saken handler om omstridte næringsetableringer, hadde ingen av dem gjort noe ulovlig i Norge. Begge har ledende roller i sine selskaper, begge får komme til orde i saken, og NRK så derfor ingen grunn til å anonymisere dem. Tvert imot kunne en anonymisering bidra til en mistenkeliggjøring av deres virksomhet.

At regjeringen tok i bruk sikkerhetsloven, understrekte at havnen i Kirkenes er strategisk viktig for Norge. Selv om detaljene i sikkerhetsrapportene var unntatt offentlighet, hadde vi dokumentert at de to kinesiske forretningsmennene, Wang og Zhao, hadde forbindelser til et nettverk med koblinger til det kinesiske kommunistpartiet.

Ved å navngi aktørene unngikk vi dessuten mistanke mot andre personer som jobbet tett på havnen.

Metode del 3: Slik fikk vi regjeringen i tale

Gjennom store deler av prosjektet forholdt regjeringen seg taus om hvorvidt Kirkenes havn kunne inngå et samarbeid med kinesiske aktører. Lokalt i Sør-Varanger var det mye forvirring. Ordfører Magnus Mæland kalte situasjonen en «suppe» og etterlyste tydelige svar: Var det greit eller ikke å inngå samarbeid med statseide kinesiske

Cosco? Også havnesjefen fortalte at han ikke nådde frem til regjeringen, til tross for gjentatte forsøk.

For å få regjeringen i tale, bestemte vi oss for å systematisk dokumentere hvem som *ikke* ville svare. Vi gjennomførte en omfattende ringerunde og sendte e-poster til toppen av norsk politikk for å plassere ansvaret:

1. Vi startet med Statsministerens kontor. De ville ikke svare og henviste oss til Nærings- og fiskeridepartementet.
2. Vi kontaktet så utenriksministeren, som ikke ville stille til intervju.
3. Vi kontaktet næringsministeren, som sendte ballen videre til fiskeri- og havministeren.
4. Til slutt fikk vi et svar på e-post fra fiskeriministeren. Svaret var generelt. Det handlet om «god dialog» og «økt årvåkenhet», men ga ingen avklaring på sikkerhetsspørsmålet knyttet til Kina.

Da vi innså at ingen ville ta ansvar for det sikkerhetspolitiske aspektet, bestemte vi oss for å publisere en sak som dokumenterte selve ansvarsfraskrivelsen.

Opposisjonspolitikere og andre eksperter reagerte på denne tausheten. Forsker Kåre Dahl Martinsen ved Forsvarets høgskole kalte svarene «totalt intetsigende», og beskrev en politisk ledelse som sendte saken videre «som en varm potet».

Metoden viste seg å være effektiv. Kun to dager etter at vi publiserte saken om at «ingen» ville svare, kom det en pressemelding fra justis- og beredskapsminister Emilie Enger Mehl, hvor Mehl uttalte at de var «forberedt på å si nei til kinesiske aktører».

Metode del 4: Publisering som metode

Kvinnen som poserte i en kinesisk militær uniform på Svalbard

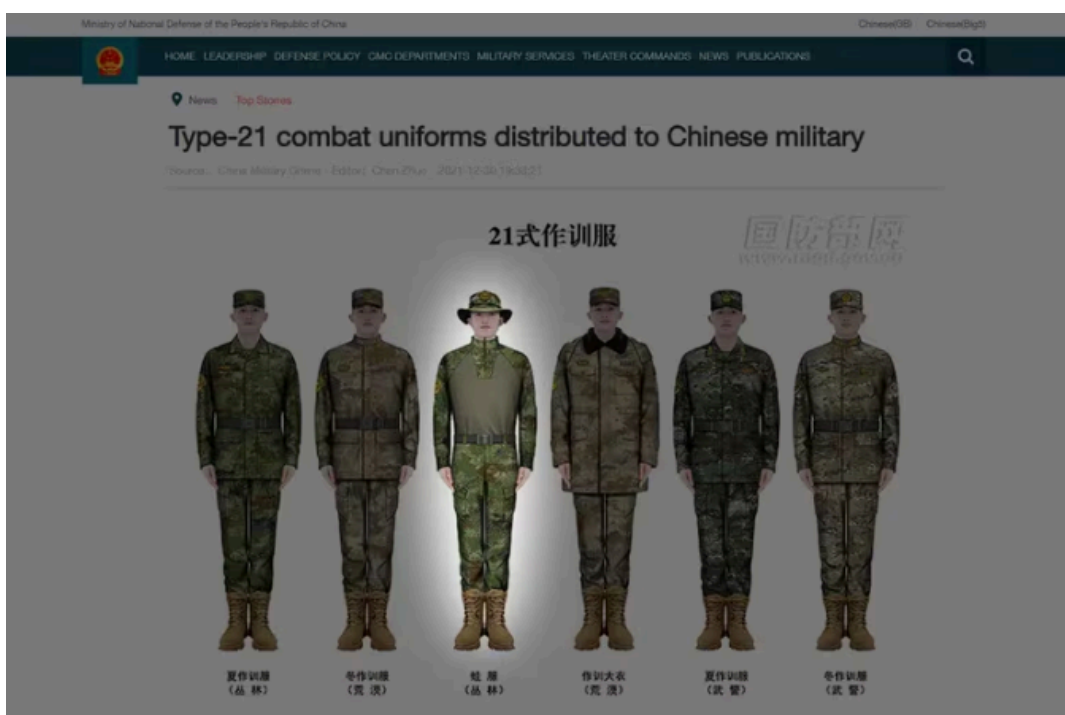
Etter å ha jobbet med det sikkerhetspolitiske feltet i nord over tid, hadde vi opparbeidet oss både god innsikt og et solid kildenettverk. Dette arbeidet la grunnlaget for flere saker, blant annet avsløringen av en kvinne som poserte i kinesisk militæruniform på Svalbard.

Norsk suverenitet på Svalbard innebærer at bruken av nasjonale symboler skal holdes på et minimum. Etter tips om reaksjoner på en kinesisk markering i Ny-Ålesund, ba vi om innsyn i en rapport som ikke var å finne i postlister. Slik fikk vi innsikt i et internt notat fra Norsk Polarinstitutt.

Notatet inneholdt en rekke bilder som viste at markeringen var langt mer omfattende enn det offisielle programmet la opp til. Blant annet ble det brukt kinesiske flagg og bannere, noe som bryter med etablert praksis på Svalbard. Der skal det som hovedregel kun benyttes norske flagg for å markere norsk vertskap. Var dette en provokasjon? Hvem sto bak, og hva var det faktiske formålet?

I samarbeid med en kinesisktalende journalist fra Radio Free Asia, gjorde vi et dypdykk i kinesiske sosiale medier. Gjennom disse kanalene kom det frem at den kinesiske turoperatøren Newayer, som arrangerte cruiset, hadde publisert en video fra seilasen til Ny-Ålesund. I videoen sto kvinnen frem som veteran fra Folkets frigjøringshær (PLA), sammen med syv andre passasjerer. På skipsdekket ble det gjennomført en militær oppstilling med hilsen og patriotisk sang.

For å undersøke om kvinnens uniform var ekte, brukte vi en kombinasjon av åpne kilder med vurderinger av en ekspert. Bilder fra kinesiske offisielle nettsider viste at kvinnen hadde på seg en "Type 21"-uniform. Denne uniformstypen ble tatt i bruk av Kinas forsvarsdepartement så sent som i 2023, og er strengt forbudt å bruke for sivile.

Det er sjelden offentligheten får innsyn i diplomatiet knyttet til Svalbard. Hendelsen førte til at den kinesiske ambassaden ble kalt inn på teppet av norske myndigheter.

Etikk: Publisering i ulike land

Internasjonale samarbeidsprosjekter medfører tidvis avveininger på grunn av ulik presseetikk. I denne saken som vi publiserte sammen med Radio Free Asia (RFA), oppsto det en diskusjon om identifisering av kvinnen i militæruniform. NRK landet på at anonymisering hos oss var nødvendig ettersom vi ikke visste hvem kvinnen var og ikke hadde fått snakket med henne. Vi visste derfor ikke hvorfor hun var der, hvorfor hun hadde uniform og hvordan en identifisering ville påvirke henne.

Hva er nytt?

- NRK avdekket at flere kinesiske selskaper ville etablere seg i Kirkenes, og at to kinesiske forretningsmenn var sentrale i kontakten med selskapene
- NRK avdekket at havnesjefen i Kirkenes over flere måneder var i direkte dialog og holdt møter med det statlige kinesiske rederiet Cosco om et samarbeid.
- De to kinesiske forretningsmennene hadde tilknytning til et omstridt nettverk med tette bånd til det kinesiske kommunistpartiet.
- En av de kinesiske forretningsmennene ble beskyldt for å true sikkerheten i Belgia.
- NRK viste hvordan kinesiske investeringsplaner i Kirkenes var en brikke i Kinas overordnede strategi for en «polar silkevei».

- NRK avdekket også at havnesjef Terje Jørgensen utad ville bruke betegnelsen «OCEAN ALLIANCE» fremfor Cosco i dialog med kinesiske handelsmenn, da dette ble ansett som «politisk svært gunstig» – selv om samarbeidet i realiteten kun involverte det kinesiske statselskapet.
- Politiets sikkerhetstjeneste (PST) innrømmet at de hadde mangelfull oversikt over utenlandske mellommenn som opererte på vegne av fremmede makter i nord.
- NRK avslørte at lokale myndigheter følte seg overlatt til seg selv i møte med kinesiske aktører, og at de mottok uklare signaler fra sentrale myndigheter
- NRK har avdekket hvordan kinesiske aktører brukte polarforskningsstasjonen til å markere kinesisk tilstedeværelse med blant annet en militær uniform, som provoserte norske myndigheter.

Konsekvenser

NRKs journalistikk har løftet en oversett sikkerhetspolitisk problemstilling om Kinas Arktis-interesser fra et lokalt perspektiv til en nasjonal debatt. Vi har også løftet frem forhold som har vært skjult eller ukjent for allmennheten. Det som tidligere var lokale utfordringer, har blitt et nasjonalt anliggende om Kinas ambisjoner i nordområdene.

Etter dette har det offentlige søkelyset på Kinas interesse for Arktis blitt skjerpet:

4. september 2024 gikk justisminister Emilie Enger Mehl ut i en pressemelding med at regjeringen ikke ville prioritere lokale næringsinteresser i Kirkenes over nasjonal sikkerhet. Hun varslet om at kinesiske etableringer, som for eksempel et samarbeid med shippingsselskapet Cosco, kun ville tillates dersom det kunne rammes inn av sikkerhetstiltak. På sensitive områder var imidlertid regjeringen forberedt på å si nei til kinesiske aktører.

20. september 2024 publiserte NRK at Nærings- og fiskeridepartementet tok grep for å ivareta nasjonal sikkerhet i Kirkenes havn ved hjelp av sikkerhetsloven. I et

varsel til havnen presiserer departementet at de vil vurdere hvilke deler av anlegget som var av særlig betydning for nasjonal sikkerhet, og som dermed krevde særskilt beskyttelse. Departementet skrev også at de vil vurdere om andre virksomheter som er knyttet til havnen skal legges under sikkerhetsloven.

22. april 2025 NRKs dekning av den militærkledde kvinnen og de 183 cruisepassasjerene med kinesiske flagg fikk også konsekvenser. Norske myndigheter varslet at de to marmorløvene som kinesiske polarforskere hadde plassert foran forskningsstasjonen, måtte fjernes.

20. mai 2025 pekte Riksrevisjonen blant annet på Kirkenes havn som eksempel når den kritiserte svak havnesikring, og sa at slike mangler kunne gjøre viktige havner utsatt for sikkerhetstruende økonomisk virksomhet. Riksrevisjonen slo også fast at regjeringen burde ha kommet lengre med sitt sikkerhetsarbeid.

Publiseringsoversikt:

- Publisert 25. apr. 2025 Advarer mot «usynlige» kinesiske nettverk – PST sier de ikke har oversikt
<https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/pst-innrommer-darlig-oversikt-over-mulige-mellommenn-i-kirkenes-1.17224544>
- Publisert 10. april 2025 Dette er mennene bak havneplanene Norge stoppet
https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/xl/kinas-polare-silkevei_-norge-brukte-sikkerhetsloven-for-a-stanse-planer-i-kirkenes-havn-1.17207152
- Publisert 13. januar 2025 Shippingselskap med øyne på Kirkenes er svartelistet av USA
https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/_svartelister_-flere-kina-selskaper_-flere-av-dem-opererer-i-norge-1.17197683
- Publisert 2. sep. 2024 Får motstridende Kina-råd fra regjeringen: – En suppe
https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/kirkenes-far-motstridende-rad-om-kina-og-cosco.-dette-er-en-suppe_-sier-ordforeren.-1.17014337
- Publisert 19. aug. 2024 Her er havnesjefen i møte med kontroversiell kinesisk shippinggigant

[https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/havnesjefen-i-kirkenes-i-mote-med-kontr
oversiell-kinesisk-shippinggigant-cosco-1.16973506](https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/havnesjefen-i-kirkenes-i-mote-med-kontroversiell-kinesisk-shippinggigant-cosco-1.16973506)

- Publisert 9. apr. 2024 Kinesiske gigantbedrifter vil investere i Kirkenes
[https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/investorer-fra-kina-vil-satse-i-kirkenes-og
-pa-nordostpassasjen-1.16820203](https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/investorer-fra-kina-vil-satse-i-kirkenes-og-pa-nordostpassasjen-1.16820203)
- Publisert 7. nov. 2024 Poserte i kinesisk militær uniform på Svalbard
- [https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/stilte-i-kinesisk-militaer-uniform-pa-svalba
rd-for-a-feire-kinas-forskning-i-arktis-1.17104089](https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/stilte-i-kinesisk-militaer-uniform-pa-svalbard-for-a-feire-kinas-forskning-i-arktis-1.17104089)
- Publisert 22. April 2025 Nå må disse kinesiske løvene bort fra Svalbard
[https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/kings-bay-ber-kineserne-fjerne-lover-fra-
utleiebygg-i-ny-alesund-1.17388917](https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/kings-bay-ber-kineserne-fjerne-lover-fra-utleiebygg-i-ny-alesund-1.17388917)
- Publisert 20. sep. 2024 Regjeringen bruker sikkerhetsloven mot Kirkenes havn
[https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/regjeringensvarsler-at-de-vil-bruke-sikkerh
etsloven-mot-kirkenes-havn-1.17044914](https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/regjeringensvarsler-at-de-vil-bruke-sikkerhetsloven-mot-kirkenes-havn-1.17044914)
- Publisert 20. nov. 2024 Kinesisk journalist utvist fra Sverige
[https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/kinesisk-journalist-utvist-fra-sverige_-_je
g-fo-ler-meg-misforstatt-1.17132892](https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/kinesisk-journalist-utvist-fra-sverige_-_jeg-fo-ler-meg-misforstatt-1.17132892)
- Publisert 9. juli 2024 Norske rederier angrepet – knyttes til kinesisk hackergruppe
[https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/cyberangrep-mot-europeisk-sjotransport_
-kina-tilknyttet-hackergruppe-mustang-panda-mistenkt-1.16943015](https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/cyberangrep-mot-europeisk-sjotransport_kina-tilknyttet-hackergruppe-mustang-panda-mistenkt-1.16943015)
- Publisert 8. apr. 2024 Kinesisk journalist i Sverige utvises etter spionanklager – har også jobbet i Norge
[https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/kinesisk-journalist-utvises-fra-sverige-ette
r-anklager-om-spionasje-1.16834250](https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/kinesisk-journalist-utvises-fra-sverige-etter-anklager-om-spionasje-1.16834250)
- Publisert 11. feb. 2024 Nå advarer PST om at også kinesiske fartøy kan bli brukt som spionskip
[https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/na-advarer-pst-om-at-ogsa-kinesiske-fart
oy-kan-bli-brukt-som-spionskip-1.16756669](https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/na-advarer-pst-om-at-ogsa-kinesiske-fartoy-kan-bli-brukt-som-spionskip-1.16756669)

PFU-uttalelsen:

- <https://www.presse.no/pfu-basen/24-224>